

“Hava Nagila” ritmos Kandavā

Runājot par Eiropas savienības Kohēzijas politiku, parasti pirmais, kas nāk prātā, ir tehniski projekti, kas saistīti ar ekonomiku un paredzēti, lai izlīdzinātu atšķirības starp ES dalībvalstīm. Tomēr, kā izrādās, šī politika un ar to saistīti projekti darbojas plašāk un skar arī sociālo jomu, tostarp pārrobežu kultūras pasākumus.

Viens no šādiem pasākumiem patlaban tiek īstenots Tukuma novadā, un par to jau vairākkārt esam rakstījuši, stāstot par ebreju kultūras dažādajām šķautnēm un tradīcijām. Bet 24. aprīlī devāmies uz Kandavu, lai palūkototos, kā projekta ietvaros interesenti iepazīstas ar ebreju tradicionālajām dejām.

Dziesmas, dejas, mūzika, kulinārija un arhitektūra

Kandavas kultūras nama mazajā zālē uz dejas meistarklasi jau pulcējās lieli un mazi dejotgribētāji. Jāteic, jaunā paaudze bija nospiedošā pārsvarā, tomēr netrūka arī drosmīgu pieaugušo. Kāpēc drosmīgu? To sapratām, vērojot deju pedagoģes **Sonoras Grinbergas** vadīto nodarbību, kas ar nelieliem pārtraukumiem ilga gandrīz divas stundas. Ebreju dejas ir visai atraktīvas, emocionālas un saistītas ar aktīvām kustībām, tāpēc dalībniekiem nenācās viegli izturēt tempu, lai pareizi apgūtu dejas soļus. Neraugoties uz nogurumu un sviedru lāsēm, ar aizvadīto nodarbību bija apmierināti visi – gan horeogrāfe, gan viņas apmācāmie. Un kā nu ne – vienas plānotās dejas vietā (“Hava Nagila”) isā laikā apgūtas... trīs.

Taču projekts neaprobežojas vienīgi ar eksotisku dejas soļu mācīšanos. Šī ir jau ceturtā nodarbība ar mērķi saglabāt un popularizēt ebreju kultūras mantojumu. Pirms tam īstenotajos pasākumos interesenti varēja apgūt ebreju kulināriju, kā arī iepa-

Ebreju tautas dejas ir visai atraktīvas un prasīja izturību no meistarklases dalībniekiem

zīties ar mūziku un dzeju. Savukārt piektais pasākums gaidāms 17. maijā, kad Kandavas novadpētniecības muzejā notiks radošā darbnīca – meistarklase «Ebreju vēstures un arhitektūras mantojums Kandavā». Par vēsturi un arhitektūru tajā stāstīs vēsturniece Aksilda Petrevice, bet isu apmācību fotomākslā vadīs fotogrāfs Uldis Balga, un meistarklases dalībniekiem būs uzdevums fotografēt Kandavas vecpilsētas vēsturiskās ēkas, kuras cēlušies jeb apdzīvojuši un apsaimniekojuši ebreju kopienas pārstāvji.

Lai neaizmirstu zudušās kopienas mantojumu

Kā pastāstīja INTERREG projekta «Sabiedrības iesaiste, saglabājot ebreju mantojumu Lietuvas un Latvijas pārrobežu reģionos» vadītāja, Tukuma novada pašvaldības kultūras speciāliste **Da-**

na Kalpiņa, iniciatīva piedalīties projektā nākusi no Lietuvas partneriem.

“Mums piedāvāja sadarbību lietuviešu partneri no Jonišķiem un Žagares. Galvenais partneris ir Jonišķu vēstures un kultūras muzejs, bet piesaistītie partneri – Tukuma novada pašvaldība un Žagares kultūras centrs. Mūs aicināja tāpēc, ka ebreju kopiena ar savu kultūru savulaik bijusi mūsu reģionus vienojošs faktors. Tā kā mūsu novadā ebreju kopiena diemžēl vairs nepastāv, tad mūsu devums būs viņu atstātā mantojuma izpēti, iesaistot un informējot sabiedrību. Cenšamies pēc iespējas plašāk iesaistīt iedzīvotājus, dažādas sabiedrības grupas un darīt to saistošā un interesantā formā. Patlaban gatavojamies piektajai meistarklasei, bet jau šobrīd Žagarē sākas mākslinieku rezidences, savukārt

Apmācību vada horeogrāfe Sonora Grinberga

pie mums, Kandavā, mākslinieku plenērs, veltīts ebreju tēmai, būs jūnijā. Tad jūlijā būs kopīga noņemne mūsu un Lietuvas partneru jauniešiem, bet septembrī būs ebreju svētki un mākslas izstādes atklāšana.”

Diemžēl Otrā pasaules kara gados īstenotā genocīda rezultātā Tukuma un Kandavas ebreju kopienas tika gandrīz pilnīgi iznīcinātas. Pirms kara Tukumā dzīvoja gandrīz tūkstotis ebreju jeb aptuveni viena desmitā daļa visu iedzīvotāju, bet Kandavā – 68 cilvēki no 1718 iedzīvotā-

jiem (Muzeja «Ebreji Latvijā» dati par 1935. gadu. – Red.). Represiju rezultātā lielākā kopienas daļa tika iznīcināta vai devās bēgļu gaitās, bet Tukumā palikušie aptuveni 250 līdz 300 cilvēki vēlāk repatriējās uz Izraēlu.

Tāpēc INTERREG projekta mērķis ir saglabāt ebreju kultūras mantojumu, veicot vēstures pētījumus, īstenojot izglītojošus kultūras pasākumus un iniciatīvas, iesaistot sabiedrību. Arī mēs laikraksta slejās turpināsim sekot projekta īstenošanai.

GUNTIS ZARIŅŠ

Meistarklases dalībnieki pēc nodarbības ir noguruši, bet apmierināti ar sasniegto

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

